



Ste brali Harryja Potterja?

Minister za čaranje v uspešnici za mlade in stare o Harryju Potterju pravi angleškemu ministrskemu predsedniku: bunkeljni (to smo mi, ki ne znamo čarati) mislijo, da vas prizadevajo naravne katastrofe. V resnici pa so meglice, ki vztrajajo nad Anglijo, številni morakvarji, čarovniški ječarji, ki so ušli z vajeti in skušajo vsakemu, ki ga srečajo, izsesati dušo, da se ga loti obup in se mu zdi življenje nesmiselno. Teh besed sem se spomnila, ko sem razmišljala, kaj vam naj, drage prijateljice in prijatelji v društvih, napišem v majski uvodnik. V Sloveniji je zavlada zli duh, s početjem, ki smo mu priča, skušajo tisti, ki hrepenijo po oblasti (za njimi pa stojijo in jih spodbujajo tisti, ki pričakujejo od tega dobiček), doseči, da bo prebivalstvo v stiski otopelo, da bomo eden za drugim v obupu pristali na stanje, ki nam ga vsiljujejo. Nedvomno ste, mnogi med nami, dejali ali pomislili: saj se ne da nič narediti – nima smisla, da vztrajamo pri poizkusih, da se kaj spremeni v slovenski družbi. Sama sem po naravi borka, ne popustim tako zlahka. In vendar sem danes zjutraj, ko sem se zbudila, pomislila: ali naj sploh še vztrajam?

Harryja Potterja učijo, da se morakvarjev obraniš le, če vztrajno in intenzivno misliš na srečo, ki si jo doživel v življenju. Če kdo, imamo seniorji največ spominov na redke srečne trenutke v življenju, spomine na čas, ko smo se počutili pomembni soustvarjalci slovenske družbe. To je spomin, za katerega je vredno živeti, ki ga je vredno vsaditi v srca naših vnukov, da bodo imeli upanje na boljše čase v tem grobem, uničevalnem času svetovne in domače

Vzajemna samopomoč

Članarina vzajemne samopomoči je v letu 2012 10 evrov (9,70 nakažete, 0,30 obdržite). TRR za nakazovanje članarine je 05100-8011760660. Članarino za leto 2011 in za leto 2012 je treba nakazati za vsako leto posebej zaradi različne višine. Ob nakazilu obvezno priložite seznam članov, za katere nakazujete članarino.

Višina izplačila posmrtnine ostaja v letu 2012 nespremenjena, to je 235 evrov. Zvišanje izplačila posmrtnine je predvideno v letu 2013, vendar o višini še ni bila sprejeta odločitev.

Zadnji rok za nakazilo članarine VS za leto 2011 je 31. maj 2012. Po tem datumu bodo zamudniki izbrisani iz evidence članstva, s tem pa jim tudi ugasne pravica do izplačila posmrtnine.

moralne krize. Vsak sam bo težko zdržal, zato se moramo prav vsi potruditi, da ohranimo našo mogočno zvezo složno in produktivno. Čudež je že, da smo organizacijo, ki je do nedavnega slonela samo na prostovoljskem delu, obdržali živo in produktivno skoraj sedem desetletij.

Politiki, katerih borba za oblast sloni na diskriminaciji tekmecev, so slabi politiki. Nimajo vizije razvoja, nimajo idej, kako pritegniti k razvoju tiste, ki so jih izbrali, da jih vodijo. Zadnje mesece smo priča še nečemu drugemu, še bolj bizarnemu. Da bi lahko nemoteno odločali o usodi prebivalstva, da bi lahko nemoteno polnili svoje nenasitne žepe, so pričeli diskreditirati velike organizacije civilne družbe, ker smo jim postali s svojimi stališči in aktivnostmi nevarni. Od nas je odvisno, ali bomo tem natolcevanjem podlegli ali pa bomo še bolj utrdili svoje vrste in se uprli nasilju, ki ga zganjajo nad prebivalstvom.

V rumenem tisku ste prebrali, kako zelo bogata je naša zveza, ki letno zbere milijon evrov, ki da ne pridejo do starejših.

Zlonamerni pisci niso dobro poučeni. V resnici zberemo letno v naši veliki zvezi, pokrajinah in društvih okoli 3 milijone evrov, ki pa jih vse, do zadnjega centa, porabimo za izboljšanje kakovosti življenja naših članic in članov. Na videz velika vsota, a če jo razdelimo s številom našega članstva, pride 13 evrov na leto na vsakega, v tem znesku pa so vštete vse najemnine in električni in telefonski in internetni stroški in še kaj. Še več, večino teh sredstev prispevajo člani sami s članarino.

Smo pa v naši zvezi še veliko bolj bogati. Letno opravimo 3,5 milijona prostovoljskih ur, kar odgovarja po metodologiji MDDZS vrednosti 25 milijonov evrov!

Za razliko od politično kapitalističnih plenilcev dobijo vso to veliko količino sredstev naši člani in drugi starejši v naših krajih v obliki skrbi za kakovost njihovega življenja. Res je, bogati smo, a nič od tega bogastva ne gre v zasebne žepe grabežljivih posameznikov. Skrbimo za kakovost življenja več kot dveh tretjin starejših od 65 let v Sloveniji! Pametna država bi zvezi podvojila to vsoto, da bi lahko vključili vse, ki se spopadajo s težavami starosti, saj so zadovoljni in samozadostni starejši najboljša investicija za državo. A za to potrebujemo modre politike.

Vse, ki ste nehote nasledili tem zlonamernim podtikanjem, prosim, da nam tako, kot ste nam zaupali do sedaj, zaupate tudi v bodoče. Organi zveze društev upokojencev prav tako kot organi društev, skrbno razporejamo sredstva tja, kjer so najbolj potrebna. Med nami tajkunov in plenilcev ni!

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Predsednik Türk z upokojenci	2
»Socialno šibki«?	3
Prostovoljstvo v kulturi	4
Starejši za višjo kakovost življenja	6
Javno pismo predsedniku DZ	7
Urniki poslanskih pisarn	8
Lobiranje in korupcija	12
DU vabijo na obisk	13
S terena – Mreža na medmrežju	14
Velike demonstracije	18
Preskus voznških sposobnosti	19
Povabilo na Pokljuka	19



Predsednik Türk v pogovoru z upokojenci

»Upokojenci v gospodarski krizi prevzemajo del bremena nase, kar manjka, je skrb za razvoj,« je v pogovoru z vodstvom Zveze društev upokojencev Slovenije ob 30. letnici delovanja upokojskega hotela Delfin v Izoli, bilo je konec minulega meseca, poudaril predsednik republike dr. Danilo Türk.

Predsednik dr. Danilo Türk se je v nadaljevanju zavzel, da bi vlada, ko gre za redukcije v zvezi s pravicami upokojencev, našla razumno mero. »V zadnjih dneh slišimo veliko o redukcijah in o tem, kaj bo treba vse vzeti, prav nič pa o tem, kako se bo zagnalo razvojni cikel. To je huda pomanjkljivost našega gospodarskega in političnega odločanja,« je opozoril dr. Danilo Türk.

Same redukcije, prikrajšanja in odrekanja utegnejo po mnenju predsednika države privedi do negativne razvojne spirale in poglobiti recesijo. »To je realna nevarnost vse Evrope in tudi nas. Nekaj bomo na tem področju morali spremeniti,« je še dejal. Zgolj redukcije in odrekanja utegnejo po njegovem mnenju privedi do negativne razvojne spirale in še poglobiti recesijo.

Za čim hitrejšo obravnavo zakona v DZ si bodo prizadevali tudi v Zvezi društev upokojencev Slovenije, je poudarila predsednica zveze dr. Mateja Kožuh Novak. Upokojence po njenih besedah v DZ sicer »zastopajo vse stranke in nobena, ni pa nobene, ki bi jih posebej zastopala«.

Kožuh Novakova je zato posebej izpostavila projekt Aktivno drža-

vljanstvo, s katerim bodo v zvezi poskušali navezati »trajne stike z vsemi poslanci DZ, tako da bodo počasi začeli zastopati interese prebivalstva in ne bodo več tako v rokah kapitalsko političnih vrhov, kot trenutno so.« Nadaljevala je, da bi od poslancev radi dosegli skorajšnjo obravnavo zakona o dolgotrajni oskrbi, to pa zato, da starejši ne bi obremenjevali mladih.

Kožuh Novakova je poudarila še pomen medgeneracijskega sodelovanja. Upokojenci po njenem mnenju »še kako prispevajo k slovenski družbi,« le v zvezi društev so v minulem letu po njenih podatkih opravili več kot 3,5 milijona prostovoljskih ur!

Na slavnostni akademiji ob evropskemu letu aktivnega staranja, ki je sledila pogovoru, je predsednik Türk izpostavil, da je treba starejšim delavcem ponuditi boljše možnosti in boljše priložnosti. Da so starejši danes bolj usposobljeni kot v preteklosti, bolj zdravi in zato dlje časa delovno aktivni, je po njegovem mnenju eno od sporočil, ki ga prinaša evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Starejšim delavcem je zato po njegovem treba zagotoviti ustrezne in drugačne delovne razmere, v okviru katerih bodo pripravljene in sposobne slediti zastavljenim delovnim zahtevam in ciljem.

Danes se po Türkovem mnenju soočamo z diskriminacijo starejših pri zaposlovanju, ki pogosto zgolj zaradi starosti izpadejo iz konkurence za zasedbo delovnega mesta. »Starejši delavci so lahko tako v okviru programov različnih mentorskih shem ali pa v kombinaciji z mlajšimi sodelavci odlični inštruktorji, ki lahko učinkovito prenašajo svoje znanje in izkušnje na mlajše ter jim s tem omogočijo hitrejšo vstopanje v delo in doseganje delovnih ciljev,« je poudaril in že za prvo polovico meseca maja povabil vodstvo ZDUS k sebi na vsebinsko poglobljen pogovor.

info.zdus



ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Ali je izraz »socialno šibek« krivičen?

Navadili smo se, da politiki, strokovnjaki in tudi že upokojenci uporabljamo izraz *socialno šibek*. Očitno s tem izrazom poimenujemo skupino ljudi, ki ne živi v blaginji, pač pa po evropskem in našem razumevanju pod pragom tveganja revščine. Tudi evropske zaveze o tem smo sprejeli. Tako naj bi v evropskem letu boja proti revščini do leta 2015(?) za 40 tisoč ljudi zmanjšali število tistih, ki živijo pod tem pragom.

Evropsko leto boja proti revščini pa je zamenjalo novo evropsko leto, leto aktivnega staranja. Izraz *socialno šibek* pa se še naprej širi in postaja nova podlaga za nesporazume.

Kako pa v Ameriki? The Economist je objavil zanimiv članek o revščini in socialnih pomočeh v obdobju od leta 1990 do 2012 v ZDA. Uporabil ga bom zato, da naši politiki, stroka, sindikati in tudi upokojenci ne bi več uporabljali izraza *socialno šibek* in da bi razumeli, kako v tržno zastavljenih ekonomijah razumejo socialno državo.

Število Američanov v ZDA, ki dobivajo socialno pomoč (pri nas rečemo *socialno šibkih*), se je od leta 1990 močno povečalo - na blizu 50 milijonov prebivalcev. Toliko jih prejema gotovino (Welfare) in prehranske bone (Food stamps).

Število prejemnikov denarne pomoči se je zmanjševalo in zdaj stagnira. Denarno pomoč dobiva še 5 milijonov upravičencev.

V decembru 2007 se je po razpočenju nepremičninskega balona, začela recesija in posledično finančna kriza. Močno se je povečala brezposelnost, za novo pomoč ljudem pa je bila na voljo v glavnem le še hrana.

Ne socialno šibki, preprosto prejemniki pomoči! Pomembno pa je, da ljudi, ki prejemajo pomoč, ne označujejo z revnimi ali *socialno šibkimi*, marveč preprosto kar *prejemniki pomoči*.

Naš pogosto uporabljeni izraz *socialno šibek* ni vsebinsko primeren, je nejasen in tudi žaljiv. Že zato, ker je nasprotje takega socialno šibkega *socialno močan človek*. Socialna pomoč namreč pomeni tovarištvo, solidarnost, pripravljenost na žrtvovanja in pomoč, skrb za sočloveka in podobno. Težko bi rekli, da so to ljudje, ki živijo pod pragom tveganja revščine (po starem) in dobivajo zato socialno šibki.

Žal to poimenovanje uporabljajo poleg politikov še sindikati in drugi udeleženci socialnega ali ekonomskega dogovarjanja. Fakultete ne glede na svojo visoko strokovnost, prav tako razširjajo ta pojem. Ostanimo pri ljudeh, ki živijo pod pragom tveganja revščine, ki je mednarodno veljavna statistična kategorija. Prag je ena od možnih določitev relativne revščine, določa pa ljudi, ki potrebujejo pomoč. In ne pozabimo, da je doslej šlo za dohodkovno revščino.

Položaj človeka, ki živi pod pragom tveganja revščine, je namreč določal njegov dohodkovni in ne premoženjski položaj. Zdaj vemo, da se je naša socialna politika z novo zakonodajo spremenila.

Unija uvaja nov kriterij in upošteva še oskrbo s transportom (avto) in drugimi sredstvi (pralni in pomivalni stroj), prehrabene možnosti in možnosti izrabe dopusta. Naša nova socialna politika pa uporablja še podatke o nepremičnem premoženju.

Koliko upokojencev ali upokojenk je po tem čudnem in površnem pristopu socialno šibkih? Koliko jih živi pod pragom tveganja revščine? Kako se prag premika v recesiji? Mogoče so revni in potrebni socialne pomoči, vendar so lahko vseeno socialno bogati. Živijo bogato socialno življenje.

Opozorilo o pomoči v hrani. Ameriški način določanja revščine in identifikacije pomoči potrebnih ljudi je drugačen kot evropski in naš. Zanimivo je, koliko hrane na ta način razdelijo in kolikšnemu številu ljudi? Hrana v ZDA je relativno najcenejša na svetu in boni ali kuponi so namenski. Pred leti so jih uveljavili kot začasen ukrep, zdaj pa so prehranski boni pomembna sestavina ameriške socialne politike. Kot kažečasne rešitve postajajo stalne.

In še nekaj, tudi naša subvencionirana študentka prehrana je nadzorovana prek mobilnih telefonov, naš novi dosežek pa sta zamisli, da po določenem času (zvečer) ta subvencija ne velja več in v določenem poletnem mesecu tudi ne. Toliko, da se ne bi zgražali nad Američani!

Sklep

Torej vsaj mi, upokojenci, kot ranljiva skupina prebivalcev (spet nekaj posebnega!) ne uporabljamo izraza *socialno šibek*. Če smo bolj pogumni in imamo priložnost, da opozorimo tiste, ki ga uporabljajo napačno. Primer: če bi kdo javno osramotil govorca, ki uporablja izraz »družbeni« namesto »domači proizvod«, bi zelo pripomogel k izobraževanju naših političnih elit in razumevanju med nami.

Tomaž Banovec

Sporočite, kdo so novi predsedniki!

V večini DU, aktivov in klubov so že opravili volitve. Prosimo, da nam na ZDUS sporočite imena novih predsednikov, tajnikov in blagajnikov ter kontaktne telefonske številke in e-pošte na naslov ZDUS, Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana oz. po e-pošti: zdus@siol.net

Prostovoljstvo v kulturi je način življenja

Na več festivalih za tretje življenjsko obdobje smo že govorili o pomenu vključevanja starejših in mladih v ljubiteljsko kulturo, tudi na lanskem o prostovoljstvu v kulturi.

Skupnost smo ljudje, še posebej v ljubiteljski kulturi!

Mediji so v zadnjem času namenili kar precej pozornosti prostovoljstvu. V povezavi s prostovoljstvom pa žal že predolgo ni nobene pozornosti namenjene več kot sto tisočim, vključenim v kulturna društva, v zborovsko petje, ljudske in sodobne plesne, orkestrsko muziciranje, gledališče itd.

Ljudska kultura je živi del kulturne dediščine

Nastaja kot spontana tvornost posameznikov in skupin, najpogosteje vključenih v kulturna društva. Kulturno delovanje v društvih pogosto enačijo kar s tradicijo, ker se pač opira na ustaljene oblike. Toda za tem vseskozi prihaja do inovativnih premikov, s katerimi se kulturni običaji umeščajo v novi čas ali pa se porajajo povsem novi ustvarjalni odzivi, ki se v institucijah ne morejo uveljaviti. Ne eno ne drugo pa ni oblika pasivnega potrošništva in gole izrabe prostega časa, ampak je izraz talentiranosti in volje po umetniškem delovanju. Pred nekaj desetletji se je kulturnega delovanja v društvih oprijela označba »ljubiteljsvo«, ki ni povsem ustrezna, saj bi si jo drugod po svetu razlagali kot navijaštvo (fan), kar pa je daleč od bistva naših kulturnih društev. Društveni razvoj si prizadeva za vse večjo pluralnost, ki zajema tako spontano ljudsko kulturno tvornost, kot tudi načrtno ljubiteljsko umetniško produkcijo.

Pomembna vloga kulturnih društev

Kulturna društva imajo pomembno vlogo pri vpisovanju Slovenije na kulturni zemljevid Evrope. Pomembni sta tako količina, kot kakovost kulturnih stikov. Proces kulturne izmenjave je dvosmeren. Pri ljubiteljskih društvih gre za tradicijo, ki sega najmanj v obdobje čitalništva in je povezana z nacionalnim in kulturnim osamosvajanjem, s sproščanjem ustvarjalnosti, marsikdaj pa gre za edino dostopno kulturno ponudbo. Zelo smo podobni drugim evropskim narodom, le da je pri nas nekoliko bolj poudarjena vloga društev pri ohranjanju in razvijanju nacionalne identitete.



ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Spoštovanje kulture in občutek, da ji pripadaš, je v vsaki državi posebej povezano tudi z domoljubjem. Vedno znova me žalosti, da imamo Slovenci, ki svoji kulturi toliko dolgujemo (pravzaprav se ji lahko zahvalimo za to, da še smo), do nje tako zanikrni odnos. Ko pravim Slovenci, delam krivico svojemu narodu, saj vsi nismo taki, mislim celo, da smo kulturno razgledan narod. Videti pa je, da sprevrženo ekonomistično razumevanje sveta, ki ga naše vlade biblično sprejemajo, čuti potrebo, da najprej udari po kulturi, ki ne prinaša ničesar (če ni dobička, ni nič). Tudi v široki paleti 56-članskega nacionalnega odbora evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti 2012 je prezrta navzočnost 130 tisoč državljanek in državljanov v ljubiteljski kulturi!

Prostovoljstvo v kulturi

Eden aksiomov ljubiteljske kulture je bil in ostaja, da ljudje v kulturnih društvih delajo prostovoljno in brezplačno. Medtem ko prostovoljno delo v večini primerov predstavlja dopolnitev določene dejavnosti ali področja dejavnosti, je v ljubiteljski kulturi prostovoljnost osnova, iz katere ta dejavnost obstaja in raste. Dodati je treba, da na nekaterih poljih umetnosti ljubiteljska dejavnost pokriva celotno umetniško zvrst (pevske zbori, folklorna dejavnost, plesna dejavnost, kjer drugih nosilcev skoraj ni!), kar pomeni, da prostovoljnost v celoti nosi določen segment nacionalne istovetnosti.

V ljubiteljski kulturi prostovoljci niso dodatek, temveč nosilci dejavnosti sami po sebi. Le od njih je odvisno, ali bo določeno kulturno delo opravljeno ali ne. Nobenega poročstva ni, da bodo za svoje delo kakorkoli in kadarkoli plačani, v veljavnem sistemu pa je plačilo predvsem njihovo notranje zadovoljstvo in zavest, da so naredili nekaj dobrega za javno ali za skupno korist.

Ljubiteljska kultura v Sloveniji je fenomen

Skoraj ni družine, katere vsaj en član ne bi bil dejaven tudi v kakem društvu. Številke temu pritrujejo: v Sloveniji deluje kar 3.959 ljubiteljskih skupin, ki so povezane v 2.700 kulturnih društvih in zvezah. Ljubiteljsko kulturo podpira Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, ki spodbuja in krepi regionalne kulturne povezave in razvoj. Tako prispeva k večji socialni vključenosti različnih socialnih in starostnih skupin. V Sloveniji delujejo tudi številne seniorske skupine. Največ je upokojenskih pevskih zborov, ki delujejo v upokojenskih društvih. Seniorskih folklornih skupin je dvajset in imajo vsakoletna tradicionalna srečanja v Bistrici ob Dravi (letos 9. in 10. junija). V Sloveniji je tudi pet seniorskih pihalnih orkestrrov. Letos bo 29. septembra v Mariboru že 6. festival veteranskih godbo

kot glasbeni uvod v 12. festival za tretje življenjsko obdobje! Zanimiv je še podatek o udeleževanju seniork in seniorjev na likovnih delavnicah; samo v Ljubljani se na likovnem področju udeležuje več kot tristo starejših, želelo pa bi se jih še enkrat toliko.

Ljubiteljska kultura je na Slovenskem od nekdanj nadpovprečno razširjena

Njen osnovni namen je bil in ostaja individualno in kolektivno kulturno izražanje in izkazovanje identitete. V tem primeru se ljubiteljska kultura ne razlikuje od poklicne. Je tesno povezana z narodovo politiko, s povezovalnimi procesi v okolju, povezuje ljudi, jih uči sobivanja, kaže pot k skupnim projektom, krepi solidarnost, na tej podlagi pa lahko potekajo tudi kulturne akcije z dobrodelnimi nameni.

Člani kulturnih društev so tudi prostovoljci. Prostovoljstvu v kulturi je treba priznati veljavo, ki je predvsem moralna, saj bogati življenje tako nam, prostovoljcem v kulturi, kot tisočim, ki jim je namenjena naša ustvarjalnost.

Amaterizem je način življenja!

V čem je moč prostovoljstva? Predvsem v veselju do poustvarjanja (instrumentalna glasba, petje, gledališče, ljudski ples) in ustvarjanja (pisanje, ples, slikanje, kiparjenje). Ljubitelji se tem dejavnostim posvečajo prostovoljno, ker jih osrečujejo in ne pričakujejo plačila. Ob tem se odpovedujejo številnim drugim prostočasnim dejavnostim, saj se poustvarjanja in ustvarjanja lotevajo odgovorno in jim prostovoljstvo pomeni način življenja.

Razlika med poklicnimi in nepoklicnimi orkestri je v navdušenju, igranju z ljubeznijo, ki ni igranje za plačo. Žlahtnosti igranja najbrž ne bi bilo brez veliko dela, srečne izbire dirigenta in izbora literature. Orkester ni balinanje, čeprav vsa čast balinarjem! Biti član orkestra ni le konjiček, in prav nič ne pretiravam, če rečem, da je način življenja! To najbrž se čuti že na nastopih. Mediji, če izvzamemo lokalne, so napačno presodili, da je godbeništvu manjvredno, da ne sodi na strani kulture, temveč kvečjemu na strani »iz naših krajev« ... Donkihotsko se spopadam s tem podcenjevanjem, želim pa samo oporekati nekaterim stereotipom. Marsikdo ne ve, da je cilj orkestra koncertno igranje, kjer šele lahko pokažeš umetniški obraz. Tudi ni res, da so poklicni orkestri svetlobna leta boljši od amaterskih. Meja med njimi je včasih tanka. Nepravilno, nestrokovno, neetično je, da se glasbena kritika niti z delčkom očesa ne zazre na ljubiteljsko orkestrsko muziciranje. Podobno velja za zборе, folkloro, gledališče in druge amaterske dejavnosti.

Pomembno amatersko ustvarjanje

Tudi amaterska kultura polni dvorane. Vodi na višjo raven in ustvarja ugodno kulturno okolje ter vzgaja občinstvo. Vanjo je vpetih veliko zanesenjakov, v njenem delovanju je veliko srčne kulture. Vrhunski dosežki nekaterih skupin (denimo pevskih, gledaliških, orkestrskih) se lahko kosajo z dosežki poklicnih ustanov ali jih celo presegajo.

Vključitev v kulturo pomeni tudi vseživljenjsko učenje, ki ni le učenje iz knjig, ampak tudi spoznavanje in izročanje kulturne dedišči-

ne in običajev. V kulturnih društvih se učimo vse življenje, učimo se za vsak javni nastop!

Svojo ljubiteljsko glasbeno pot sem pred kratkim popisal v knjigi Z glasbo večno mlad.

V ljubiteljski kulturi – za prijaznejšo starost

Kulturno udeleževanje starejše generacije pomeni pomemben prispevek k celotnemu kulturnemu življenju in ustvarjalnosti družbe. Tretja generacija je zelo pomemben nosilec nekoliko bolj tradicionalnega vrednotenja kulturnih praks in izročil, pri čemer je pri njej nekoliko bolj zaznavna težnja po pozitivnem vrednotenju slovenske kulturne istovetnosti in nekoliko manj zaznavna težnja po sprejemanju novejših kulturnih praks in politik.

Vključevanje starejših v kulturne skupine omogoča uveljavljanje tudi tistim posameznikom, ki v vsakdanjem okolju ne dosegajo osebnega zadovoljstva in potrditve ali pa so zavoljo različnih razlogov potisnjeni na obrobje. Ljubiteljska kultura se manifestira predvsem kot družabno življenje ob kulturnem udeleževanju, kot nasprotje naraščajočim težnjam po odtujevanju. Zato razvoja kulture ni mogoče prepustiti samo tržnim zakonitostim, ampak ga je treba vsestransko podpirati tudi z javnimi sredstvi.

Starejši ljudje smo polni energije, zmognosti in življenjskih izkušenj

Naše moči in sposobnosti se morajo smiselno iztekati v zavzeto prizadevanje za ohranjanje svoje telesne, duševne in delovne svežine ter v koristno delo za druge, za družbeno skupnost ter za medčloveško povezanost. In prav kultura nudi neštete možnosti za uresničevanje vsega tega.

Sklep

Starejši so glasniki kulture in le s starejšimi kultura preživi (Carl Gustav Jung). Raziskave Giorgia Fossaluzza kažejo, da se naša zanimanja začno spreminjati šele, ko dosežemo starost približno petdeset let. Veča se zanimanje za kulturo in znanje, ki omogoča osebno rast in integracijo v družbo. Veča se želja po odkrivanju, raziskovanju, pisanju. Ljudje, ki zadovoljujejo višje potrebe, tudi kognitivne, so bolj odprti, premostijo zapiranje vase in pogosteje navezujejo stike z drugimi ljudmi ter jim posredujejo svoje znanje. Umetniško ustvarjanje je brezmejno.

Učinkovit dostop do kulture sodi med pravice pred socialno izključenostjo. Odnos do človekovih pravic (tudi nematerialnih) je tisto vrednostno merilo, ki določa pravo moč ali šibkost posameznikove in družbene (tudi politično-ekonomske) občutljivosti.

Milan Pavliha



ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Starejši za višjo kakovost življenja doma

2012: Evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Objemimo starost in jo ljubimo: polna je sladkih užitkov, če jo znaš pravilno živeti! Najslajše je sadje, kadar že minevali. Največji čar otroštva je ob njegovem izteku, tistim, ki so vdani vinu, je najljubši zadnji požirek, ki jih podre na tla! To, kar je najprijetnejše, odlaša s tem, da bi se izkazalo na koncu. Najprijetnejša je tista življenjska starost, ki se že nagiba navzdol, pa vendar še ne prena-glo, in tista, ki stoji že na zadnji stopnici, pa nam nudi svoje radosti in prijetne užitke ali namesto užitkov to, da jih več ne potrebujemo (Seneka, 2004, str. 35-36).

Kdo je star?

Konec leta 2009 je umrla moja mama (stara mama). Stara je bila skoraj 95 let. Moja mama in oče bosta letos stara 60 let. Jaz sem stara 33 let. Moji otroci so stari od 2 do 8 let. Dojenček moje prijateljice je star 14 dni. Vsi smo stari.

Poznam ljudi, ki so pri tridesetih zagrenjeni, počutijo se stare in mislijo, da je vse življenje že za njimi. Poznam pa ljudi, ki so pri osemdesetih polni življenja in načrtov za prihodnost!

Kaj je tisto, kar nas dela stare?

Čas (dnevi, tedni, leta) povzroča staranje telesa. Neaktivnost pa je tista, ki povzroča staranje srca.

Gospa Maruška, naša soseda

Gospa Maruška je naša soseda in družinska prijateljica. Stara je 75 let. Rodila se je v Prekmurju in peče odlično prekmursko gibanico. Kadar potrebuje kako popravilo, pokliče mojega moža. Za vsak vijak, zamenjano žarnico ali odmetan sneg smo bogato nagrajani z gibanicami, zavitki, poticami in z njeno prijaznostjo. Moj mož nikoli ne godrnja, kadar ga soseda pokliče. Tudi ji ni treba čakati, kdaj bo prišel, tako moram jaz čakati kak mesec ali dva na popravilo v najinem skupnem domu ... Ugotovila sem, da mu je lažje iti k njej popraviti kotliček, ki pušča, kot k marsikomu, ki mu bo popravilo plačal.

Ko premišljujem o tem, se mi zdi, da je to bistvo medgeneracijske povezanosti in solidarnosti. Ne gre za plačilo. Tudi ne gre za pla-denj, poln gibanice, ki jo sicer z veseljem pojemo, ampak gre za medsebojno naklonjenost. Pri sosedi se vedno dobro počutimo



ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

in smo veseli, ko pride na kavo. Nikoli nam ne zmanjka tem za pogovor!

Zdi se mi zanimivo, ko sama o sebi pravi, da njena emšo sicer neizprosno dokazuje njena leta, vendar je prepričana, da sta njeno srce in njena duša še vedno stari 25 let! Takrat se je najbolje počutila v svojem telesu, takrat je našla smisel svojemu življenju, spoznala je, kaj želi in česa noče, začela je uresničevati svoja zanimanja - nekatera takrat, druga kasneje, nekatera pa še vedno uresničuje, nekaterih pa se sploh še ni lotila in jih še le načrtuje. Po upokojitvi ima več časa, ki pa kljub vsemu ne zadošča za vse njena zanimanja. Maruška se aktivno stara.

Naša vojska je več kot 3 tisoč prostovoljcev

Interesi in aktivnosti delajo starega človeka živega, mladega, zdravega, vitalnega, izkušenega. Po drugi strani pa nezainteresiranost, neaktivnost, pesimizem, brezdelje ... mladega človeka delajo starega.

Ljudi, kot je Maruška, srečujem tudi v službi. Projekt Starejši za starejše že 8 let skrbi za aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje. Velikokrat se z navdušenjem zavem dejstva, da imamo v projektu pravcato vojsko (več kot 3 tisoč!) prostovoljcev, ki se aktivno starajo in zato ostajajo mladi. V vseh teh letih so obiskali že več kot 120 tisoč starejših (57 odstotkov vseh starejših od 69 let v Sloveniji!) in tistim, ki želijo, pomagajo pri aktivnem staranju. Obiskani se s pomočjo prostovoljcev zavedo svojih želja, potreb in jih začnejo uresničevati.

Pri tem naši prostovoljci pogosto spletajo odnose tudi z mlajšimi generacijami (otroci in vnuki starejših). Večina »ta mladih«, ki sprejme prostovoljce iz projekta, hitro ugotovi, da je obisk velika prednost tudi zanje. Njihovi starši so manj osamljeni, sami pa so manj obremenjeni. Tako prostovoljci v veliki meri prispevajo tudi k medgeneracijski solidarnosti.

Sledimo ciljem evropskega leta!

Za konec naj rečem, da projekt v celoti sledi ciljem evropskega leta in, res pa je, da imamo velike težave z denarjem. Pri tako velikem projektu težko krijemo že zgolj stroške. Za nami je skoraj polovica evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, mi pa še vedno ne vemo, ali bomo od ministrstva za delo, družino in socialne zadeve dobili denar, in če ga bomo, koliko ga bo? Prav tako v evropskih razpisih zmanjšujemo iščemo razpise, na katere bi se prijavi s projektom, ki se povsem sklada s tematiko evropskega leta aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti.

Irena Zajec, univ. dipl. soc. delavka
koordinatorka projekta



Javno pismo predsedniku državnega zbora dr. Virantu

Kot veste, smo se v mreži samopomočnih organizacij starejših v Sloveniji, v katero je včlanjenih več kot 70 odstotkov vseh starejših prebivalcev in prebivalcev od 65 let, odločili, da bomo v evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijskega sožitja začeli redno obiskovati poslanke in poslance državnega zbora v poslanskih pisarnah, jim posredovali naše pobude in pričakovanja in jih obveščali, kakšne so stiske njihovih volivk in volivcev. Ugotovljamo, da poslanci ob delu v parlamentu izgubljajo stik z volivkami in volivci. Že decembra lani smo navezali redne stike s poslanskimi pisarnami in poskušali dobiti informacije, kje na terenu so poslanke in poslanci DZ odprli poslanske pisarne in kdaj imajo termine za stike z volivci. Štiri mesece smo vsak teden spraševali o novostih, a žal le deloma uspešno.

Ne moremo verjeti, da po polovici leta, kar obstaja državni zbor v novi sestavi, še vedno 29 poslank in poslancev nima pisarne, 6 jih ima pisarno, nimajo pa določenih uradnih ur, 17 poslank in poslancev pa nam je sporočilo, da bodo imeli uradne ure za volivce enkrat na mesec. V poslanski skupini Pozitivna Slovenija 18 poslank in poslancev še nima urejenih pisarn, v Slovenski demokratični stranki in v Državlanski listi še nima poslanske pisarne po 5 poslank in poslancev, poslanske pisarne pa nima tudi predstavnik italijanske manjšine.

Zdi se nam nesprejemljivo, da se poslanke in poslanci tako malo dajo na pričakovanja volivk in volivcev, pri tem pa dobivajo mesečno denarna nadomestila za delo na terenu. Pogosto se izgovarjajo na delo v parlamentu, zato vas prosimo, da določite dan v tednu, ko bodo vse poslanke in poslanci DZ na voljo volivkam in volivcem v volilni enoti, kjer so bili izvoljeni.

Kot veste, si nekatere skupine v državi že dvajset let prizadevajo, da bi čim bolj zmanjšale ugled in pomen državnega zbora. Mi, starejše volivke in volivci, bi radi pomagali, da državni zbor dobi mesto, ki mu gre. Poslankam in poslancem bi radi pomagali z informacijami, kako živijo najbolj ogrožene skupine prebivalstva. Med nami je tudi veliko upokojenih strokovnjakinj in strokovnjakov, ki so pripravljeni pomagati pri zahtevnem delu nastajanja zakonodaje in razvojnih načrtov. Menimo, da je poslankam in poslancem državnega zbora lahko v opomoč stalen stik z volivkami in volivci pri njihovem delu in veliki odgovornosti, ki jo imajo.

V upanju, da bo problem nedelovanja poslanskih pisarn odpravljen še ta mesec. S spoštovanjem

*dr. Mateja Kožuh Novak,
predsednica ZDUS
in vodja projekta Starejši
za skladen razvoj dolgožive družbe*



SAVA
HOTELS & RESORTS
TERME LENDAVA



NA NAJBOLJŠI BOGRAČ V LENDAVO

Terme Lendava so eno najmlajših slovenskih termalnih zdravilišč, ki se je razvilo v mestu na stičišču treh narodnosti in kultur: slovenske, hrvaške in madžarske. Prav ta raznolikost daje regiji izjemen pečat, ki obiskovalce vabi k novim in novim odkritjem: naravnih, kulturnih in kulinarčnih posebnosti.

Edinstvena parafinska voda: posebnost lendavske vode, ki jo loči od drugih termo-mineralnih vod, je visoka vsebnost parafina. Raziskave so

potrdile, da ta voda preprečuje in zdravi revmatska obolenja, učinkovita je pri rehabilitaciji po poškodbah perifernega živčevja in po opeklinah ter blagodejno vpliva na kožo, ki ji vrača mladost.

Termalna doživetja: v bazenskem kompleksu je na voljo 8 notranjih in zunanjih bazenov s celovito kopalniško in spremljevalno ponudbo.

Blagodejna bosonoga pot: gre za posebno akupresurno pot v neposredni bližini termalnih bazenov, kjer se gostje lahko bosi sprehajajo po različnih naravnih površinah. Ta nenavadna masaža stopal deluje na vse akupresurne točke na stopalih na naraven način in tako nadvse ugodno vpliva na celoten organizem: pospešuje krvni

obtok, aktivira naravne obrambne mehanizme in tako krepi vitalnost telesa.

Odmevnejši dogodki v Termah Lendava

15.-31.5. Dnevi beluševih jedi in vina in XXL kulinarčna ponudba skozi vse leto

22.7. Deveti Panonski kolesarski maraton treh dežel (Lenti – Lendava – Sv. Martin na Muri)

24.-25.8. BOGRAČFEST (Lendava-svetovna prestolnica bograča 2012)

Možnosti namestitve: hotel Lipa***, apartmajsko naselje Lipov gaj****, avtokamp Lipa***

Terme Lendava, Tomšičeva 2a, SI-9220 Lendava, T: 02 512 22 00, E: info@terme-lendava.si

www.sava-hotels-resorts.com

SAVA HOTELI BLED • TERME 3000 - MORAVSKE TOPLICE • ZDRAVILIŠČE RADENCI • TERME BANOVCİ • TERME PTUJ • TERME LENDAVA



Vse poslanske pisarne še niso stičišča

Štiri partnerske organizacije starejših - Zveza društev upokojencev Slovenije, Zveza klubov upokojencev MNZ Maksa Perca, Društvo upokojencev MORS in Društvo seniorjev Slovenije, ki skupaj štejejo 243.815 članov - so pri projektu Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe ugotovile, da:

- devetindvajset poslancev DZ še vedno nima urejene poslanske pisarne, ki je bistvena za stike z volivci. Poleg tega ima šest poslancev pisarno, nimajo pa še uradnih ur;
- ker bo kmalu minilo pol leta, odkar so bili poslanci izvoljeni in še vedno nimajo svojih pisarn za delo z volivci, bomo v naslednji informaciji objavili poimenski seznam teh poslancev;
- mnoge izmed poslanskih pisarn so odprte le en ponedeljek v mesecu. To ni v skladu s parlamentarnim urnikom, po katerem imajo poslanci za delo na terenu določen vsak ponedeljek;
- še huje kot to pa je izkušnja naših predstavnikov, ko so se s poslancem dogovorili za sestanek, a ta ni prišel nanj niti ni sporočil, da ga na sestanek ne bo in pozneje tudi ni opravičil svojega izostanka;
- predstavniki partnerskih organizacij so doslej vsaj enkrat obiskali sedeminštirideset poslancev in skupaj opravili petinsedemdeset obiskov.

Partnerske organizacije starejših bodo še naprej spremljale delo poslanskih pisarn in poskušale s stiki s poslanci vplivati na kakovost reševanja vprašanj vseh generacij, zlasti pa starejših.

*Mateja Kožuh Novak,
predsednica ZDUS in vodja projekta
Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe*

Dodatne informacije

Vse, ki se želite srečati s poslanci, vabimo, da nam to sporočite na tel. štev.: 01/515 29 57 (Mateja Hočevnar) ali na tel. štev.: 01/519 51 45 (Anja Šonc), da uredimo srečanje.

Oglejte si tudi našo spletno stran:
www.mreza-starejsi.si.



ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Priimek in ime poslanca

Telefon

Ambrožič Borut , PS	01/478 95 70 031/680 301
Battelli Roberto , it. narodn. Bevk Samo , SD	01/478 96 69 01/478 9958 041/707 521
Bosnić Dragan , PS	01/478 95 70, 040/484 483
Braniselj Rihard , DL Bratušek Alenka , PS	01/475 94 68 01/478 95 70 041/574 52 91
Breznik Franc , SDS Bruc Mirko , SD	01/475 9521 01/478 9834 051/644 637
Brunskole Renata , PS	01/478 9570 031/374 460
Čehovin Jerko , PS	01/478 95 70 041/690 384
Črnak Meglič Andreja , SD	01/478 96 36 041/779 808
Dimić Iva , NSi	01/478 9670
	9. do 10.30. ur
Dimitrovska Maja , PS Ficko Branko , PS	01/478 95 70 01/478 95 70 040/160 435
Frangelj Matevž , SD	01/478 95 67 051/644 497
Gašpar - Mišič Gašpar , PS Göncz László , madž. narodn.	01/478 95 70 01/478 96 69
Grill Ivan , SDS Grims Branko , SDS Han Matjaž , SD	01/478 96 04 01/478 95 30 01/478 94 12 041/341 981
Hercegovac Lejla , PS Hočevnar Katarina , DL	01/478 95 70 01/475 94 68
Horvat Jožef , NSi	01/478 96 70 031/868 208
Hrovat Robert , SDS Hršak Ivan , DeSUS	01/475 95 21 01/475 96 61 051/456 580
Irgl Eva , SDS	01/478 96 04
Jakič Roman , PS	01/478 95 70 01/478 95 69
Jazbec Darko , PS Jenko Jana , DeSUS	01/478 95 70 01/475 96 61 051/258 569
Jeraj Alenka , SDS	01/478 94 19 01/478 95 30
Jerovšek Jožef , SDS Jurša Franc , DeSUS	01/478 95 30 02/584 1660 041/642 190, 031/646 534



Kdaj

vsak pon. od 10. do 12. ure in
od 14 do 18. ure

vsak 1. pon. v mesecu od
9. do 12. ure in po dogovoru
vsak pon. v mesecu od
10. do 12. in od 14. do 18. ure

vsak pon. v mesecu od
10. do 12. in od 14. do 18. ure
vsak 1. pon. v mesecu od
9. ure dalje in po dogovoru
(najava po telefonu)
vsak pon. v mesecu od
10. do 12. in od 16. do 18. ure
vsak pon. v mesecu od
10. do 12. in od 14. do 18. ure
vsak 1. pon. v mesecu,
ura po dogovoru
vsak 1. pon. v mesecu od
18. do 19. ure
vsak 3. pon. v mes. od

vsak pon. v mesecu,
ura po tel. dogovoru

vsak pon. od 8. do 12. ure,
najava po tel. 041/948 708
vsak pon. od 8. do 10. ure
po dogovoru
po dogovoru, najava
vsak 2. pon. v mes.
po dogovoru, najava

vsak 1. pon. v mes. od
10. do 12. ure in vsak zadnji
pon. v mes. od 15. do 17. ure
vsak pon. od 9. do 12. ure

vsak pon. od 8. do 10. ure
vsak 1. pon. v mes.
med 9. in 12. uro
vsak 1. pon. v mes. od
16. do 17. ure in od
17.30 do 18.30
najava tel. 01/478 96 26

vsak pon. od 9. do 11. ure

vsak 2. pon. v mes. od
15.30 do 17. ure
vsak 2. pon. v mes. od
17.30 do 19. ure
vsak 3. pon. v mes. od
15.30 do 17. ure in
vsak 3. pon. v mes. od
17.30 do 19. ure

vsak 2., 3., in 4. pon. v mes.
vsak 1. pon. v mes.

Kje

Tyrševa ul. 7, Maribor

Študentovska 2, Idrija

Tyrševa 7, Maribor

Cankarjeva 3, Kranj

Trg E. Kardelja 1, N. Gorica

C. bratstva in enot. 40, Metlika

Novi trg 6, Postojna

Linhartova 13, Ljubljana
Občina Cerknica

Občina Loška dolina

Maistrova 17, Maribor

Glavna ul. 124, Lendava

Kandijska 36, Novo mesto
Bleiweisova 6, Kranj
Občina Radeče
Občina Laško

C. zmage 22, Zagorje

Prekm. čete 2,
Črenšovci
Ljubljanska c. 58, Domžale

Pot. V. Pavliča 4, Hrastrnik
Goriška 17, Ajdovščina

Trg P. Rušta 6, Vipava

Trg svobode 18, Tržič

Občina Škofljica

Občina Velike Lašče

Mladinski dom Ig

KS Podpeč

Občina Ljutomer
Občine Veržej, Razkrižje, Križevci

Poslanci, odgovorni ste volivcem!

Štiri partnerske organizacije starejših so v projektu Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe ugotovile, da:

- do triindvajsetega maja 2012 štiriintriideset (34) poslancev DZ še vedno nima urejene poslanske pisarne ali uradnih ur, kar je bistveno za stike z volivci;
- po podatkih, ki smo jih zbrali od poslanskih skupin, so to naslednji poslanci:

Roberto Battelli, Rihard Braniselj, Franc Breznik, Andreja Črnak Meglič, Maja Dimitrovska, Branko Ficko, Gašpar Gašpar-Mišič, Branko Grims, Lejla Hercegovac, Roman Jakič, Darko Jazbec, Jožef Jerovšek, Janja Klasinc, Maša Kociper, Polonca Komar, Tina Komel, Saša Kos, Zvonko Lah, Dragutin Mate, Mitja Meršol, Jani Möderndorfer, Borut Pahor, Marko Pogačnik, Bojan Starman, Stanko Stepišnik, Andrej Šircelj, Jože Tanko, Jože Velikonja, Gregor Virant, Ivan Vogrin, Tamara Vonta, Barbara Žgajner Tavš in Melita Župevc;

- od delujočih pisarn jih je sedemnajst odprtih le en ponedeljek v mesecu. To ni v skladu s parlamentarnim urnikom, po katerem imajo poslanci za delo na terenu določen vsak ponedeljek;
- vsi poslanci naj bi po podatkih iz dnevnega tiska dobivali poseben dodatek za delo na terenu. Ali je bilo 200 tisoč evrov porabljenih namensko (navajamo znesek, ki ga naj bi dobili poslanci, ki še nimajo poslanskih pisarn)?
- predstavniki partnerskih organizacij so do sedaj vsaj enkrat obiskali devetinštirideset (49) poslancev in jim predstavili stališča in predloge za njihovo delo;
- resne pozornosti je vreden primer poslanke Alenke Pavlič z Jesenic, ki je v Jeseniških novicah predstavljala delo poslancev, parlamenta in odgovarjala na vprašanja občanov. Uredništvo časopisa je na zahtevo določenih političnih strank na občinski (?) ravni prekinilo sodelovanje s poslanko, češ da gre za politično propagando. Svoboda tiska? Kako »smejo« poslanci uresničevati svojo ustavno obveznost do volivcev?

Partnerske organizacije starejših bodo tekoče spremljale delo poslanskih pisarn in skušale prek stikov s poslanci vplivati na kakovost reševanja vprašanj vseh generacij, zlasti pa starejših.

Dodatne informacije

Vse tiste, ki se želijo srečati s poslanci, vabimo da nam to sporočijo na telefon 01/515 29 57 (Mateja Hočevnar) ali na tel. 01/519 51 45 (Anja Šonc), da uredimo srečanje.

Oglejte si tudi našo spletno stran www.mreza-starejsi.si.

Priimek in ime poslanca	Telefon	Kdaj	Kje
Kavtičnik Jožef , PS	01/478 95 70 031/348 929	vsak 2., 3., in 4. pon. v mes. od 17. do 19. ure in vsak 1. pon. v mes. od 15. do 16. ure	Občina Velenje Občina Nazarje
Klasinc Janja , PS Kociper Maša , PS	01/478 95 70 01/478 95 70 041/856 089		
Komar Polonca , DL Komel Tina , PS Kos Saša , PS Kotnik P. Marjana , DeSUS	01/475 94 68 01/478 95 70 01/478 95 70 01/475 9661 031/200 736	vsak 1. pon. v mes. od 9. do 11. ure	Mariborska c. 13, Ruše
Krivec Danijel , SDS	01/478 96 04 17. do 18. ure	vsak 1. pon. v mes. od	Trg E. Kardelja 1, N. Gorica
Lah Zvonko , SDS Lisec Tomaž , SDS	01/478 95 46 01/475 95 21	Gubčeva 16, Trebnje vsak 1. pon. v mes. od 15. do 17. ure vsak 3. pon. v mes. od 10. do 12. ure vsak 1. pon. v mes. od	Trg svobode 11, Sevnica Lovrenc na Drav. polju 7
Marinič Branko , SDS	01/478 95 30 17. do 18. ure		
Mate Dragutin , SDS Meh Srečko , SD	01/475 95 21 01/478 96 40 041/670 858 040/657 401	vsak 1., 2. in 3. pon. v mes. od 17. do 19. ure	Prešernova 1, Velenje Trg svobode 11, Šoštanj Brunarica v Martinovi vasi
Meršol Mitja , PS Möderndorfer Jani , PS Napast Janja , SDS	01/478 95 70 01/478 95 70 01/475 9521	vsak 1. in 2. pon. v mes. od 12. do 17. ure vsak 1. pon. v mes. vsak 3. pon. v mes. od 15. do 17. ure	Na trgu 51, Mozirje Občina Solčava Kulturni dom Nazarje
Opec Jasmina , SLS	01/475 96 48	vsak 1. pon. v mes. od 11.30 do 13. ure	Občina Moravske toplice
Pahor Borut , SD Pavlič Alenka , PS	051/628 199 01/478 95 70 040/260 711	dan in ura po dogovoru vsak pon. od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure	Stara Gora 9, N. Gorica Cesta M. Tita 29, Jesenice
Pepelnik Truda , DL	01/475 94 68	vsak 1. pon. v mes. od 14. do 16. ure vsak 2. pon. v mes. od 14. do 16. ure vsak 3. pon. v mes. od 13. do 15. ure	Lovrenc na Pohorju Trg vstaje 3 Ruše Občina Selnica ob Dravi
Petavar D. Damjana , SDS	01/475 9521	vsak 1. pon. v mes. od 9. do 12. ure	Mestna ulica 2, Laško
Pišek Ivan , SDS	01/475 9521	vsak 1. pon. v mes. od 9. do 12. ure	Občina Starše
Plevčak Marija , DeSUS	01/475 96 61, 031/712 661 01/475 96 61, 031/712 661	vsak 1. inn 3. pon. v mes. od 10. do 12. ure vsak 2. in 4. pon. v mes. od 9. do 12. ure	Na bazen 6, Prebold Ul. Sav. čete 4, Žalec
Pogačnik Marko , SDS Pojbič Marijan , SDS	01/475 95 21 01/478 95 46	vsak 1. pon. v mes. od 12. do 14. ure	Plintovec 1, Zg. Kungota
Potočnik Alojzij , PS	01/478 95 70	vsak pon. od 10. do 12. ure in od 14. do 18. ure	Cankarjeva 3, Kranj
Potrata Majda , SD	031/364 853 01/478 9641 031/348 903	vsak 1. pon. od 9. do 10.30 ure in po dogovoru, najava vsak 1. pon. od 11. do 12. ure in po dogovoru, najava	Maistrova ul. 17, Maribor Trg svob. 16, Slov. Bistrica
Presečnik Jakob , SLS	03/839 33 02 03/839 18 50 041/628 047	vsak 1. pon. v mes. od 14. do 17. ure vsak 2. pon. v mes. od 14. do 17. ure vsako 1. sredo v mes. od 15. do 17. ure	Občina Mozirje Občina Gornji Grad Občina Nazarje
Prevc Mihael , SLS	01/475 96 48	prvi trije pon. v mes. od 10. do 14. ure	Krajevni urad, Železniki

Pučnik Mateja , SDS	01/475 95 21	vsak 1. pon. v mes. od od 9. do 11. ure od 16. do 17. ure	Mestni trg 18, Slov. Konjice
Pukšič Franc , SLS	01/475 96 48	prvi trije pon. v mes. dopoldan in po dogovoru	Občina Zreče, KS Loče (izmenično) Destrnik 9
Ramšak Sonja , SDS	01/475 95 21	vsak 1. pon. v mes. od od 13. do 14.30 ure od 15. do 16.30 ure od 17. do 18.30 ure	Občina Dobrna Občina Vojnik Kocenova 4, Celje Občina Sp. Duplek
Ribič Janez , SLS	02/684 09 14	prvi trije pon. v mes. dopoldan	
Simčič Ivan , DeSUS	01/475 96 61	vsak 3. pon. v mes. od od 14. do 17. ure	Bazoviška 14, Il. Bistrica
Starman Bojan , DL	01/475 94 68		
Stepišnik Stanko , PS	01/478 95 70 051/663 620		
Šircelj Andrej , SDS	01/475 95 21		
Šulin Patricija , SDS	01/478 9834	vsak 1. pon. v mes. od 8. do 10. ure od 18. do 20. ure vsak zadnji pon. v mes. od 10. do 12. ure	Občina Brda Občina Nova Gorica Obč. Miren – Kostanjevica
Tanko Jože , SDS	01/478 95 30	Škrabčev trg 40, Ribnica junij: 4., 18. julij: 2. september: 3., 10., 17. oktober: 1., 8., 15., 29.	
Tavčar Irena , SDS	01/475 9521		Obč. Gorenja vas - Poljane
Tisel Štefan , SDS	01/478 9546 041/646 750	vsak pon. od 7. do 8. ure oz. po dogovoru	Občina Šentjur
Tomc Romana , SDS	01/475 95 21	vsak 1. pon. v mes. od 13. do 14. ure od 14. do 16. ure	Tomazinova 2, Šmartno pri Litiji Ul. M. Pregljeve 1, Litija Gl. trg 24, Kamnik
Tonin Matej , NSi	01/478 96 70	vsak pon. v mes. od 14. do 17. ure vsak pon. v mes. od 13. do 14. ure	Gl. trg 24, Kamnik Občina Komenda Občina Il. Bistrica
Valenčič Kristina , DL	01/475 94 68 051/375 979	vsak 1. pon. v mes. od 14. do 17. ure vsak 2. pon. v mes. od 14. do 17. ure vsak 3. pon. v mes. od 14. do 17. ure vsak zadnji pon. v mes. od 14. do 17. ure	Občina Sežana Občina Ajdovščina Obala 114 a, Piran
Vasle Janez , NSI	01/478 96 70	vsak pon. v mes. od 13. do 14. ure 1 X na mesec (še poteka dogovarjanje)	Ljubljanska 69, Domžale Občina Trzin
Veber Janko , SD	01/478 9566 041/707 524	vsak 1. pon. v mes. od 9. do 12. ure in po dogovoru, najava	Ljubljanska 7, Kočevje
Velikonja Jože , PS	01/478 9570		
Vilfan Peter , PS	01/478 9570 041/621 866	Tyrševa ulica 7, Maribor vsak pon. od 10. do 12. ure in od 14. do 18. ure	
Virant Gregor , DL	01/475 94 68		
Vogrin Ivan , DL	01/475 94 68		
Vonta Tamara , PS	01/478 95 70		
Zanoškar Matjaž , PS	02/ 881 21 19	vsak pon. od 11. do 13. ure in od 16. do 17. ure	Šolska 5, Sl. Gradec
Žgajner Tavš Barbara , PS	01/478 95 70		
Židan Dejan , SD	01/478 9469 051/311 626	vsak 1. pon. v mes. od 10.30 do 13. ure in po dogovoru, najava vsak 2. pon. v mes. od 10.30 do 13. ure in po dogovoru, najava	Občina M. Sobota Občina Radgona
Žnidar Ljubo , SDS	01/475 95 21	vsak 1. pon. v mes. od 8. do 10. ure in od 18. do 20. ure	Polzela 113, Polzela
Župevc Melita , PS	01/478 9570		
Žveglič Roman , SLS	01/475 9648 041/613 867	prvi trije pon. v mesecu, dopoldne	Občina Sevnica



Lobiranje in korupcija

Definicija lobiranja po 14. točki 14. člena zakona o integriteti in preprečevanju korupcije. Lobiranje je nejavno delovanje lobistov, ki za interesne organizacije nejavno vplivajo na odločanje državnih organov ali lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil pri obravnavi in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov, pa tudi na odločanje državnih organov in organov in uprav lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil o drugih zadevah, izvzemši tiste, ki so predmet sodnih in upravnih postopkov ter postopkov, izvedenih po predpisih, ki urejajo javna naročila in drugih postopkov, v katerih se odloča o pravicah in obveznostih posameznikov. Za dejanje lobiranja se šteje nejavni stik lobista z lobiranci, katerega namen je vplivati na vsebino ali postopek sprejemanja odločitev.

Kaj ni lobiranje po 56.a členu zakona o integriteti in preprečevanju korupcije?

- Delovanje posameznikov, neformalnih skupin ali interesnih organizacij z namenom vplivanja na odločanje državnih organov in organov lokalnih skupnosti ter nosilcev javnih pooblastil pri obravnavanju in sprejemanju predpisov in drugih splošnih aktov na področju, ki neposredno zadeva sistemska vprašanja krepitve pravne države, demokracije in varstva temeljnih človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- kadar organi javnih oblasti predstavljajo širši javnosti ali ciljnim skupi-

nam oblikovanje in pripravo predpisov ali drugih splošnih aktov, politik ali ukrepov ter jih pozivajo k sodelovanju (participativna demokracija) ali pa to dolžnost organom in javnosti nalagajo posebni predpisi.

Kaj je zunanje lobiranje, ki ni opredeljeno v zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije?

Zunanje lobiranje, ki ga zakon ne ureja, je vplivanje na politične stranke, sredstva javnega obveščanja ter na celotno družbeno okolje. Ne-katere te aktivnosti obsegajo:

- medijske aktivnosti, v številni novinarske konference in
- neformalni sestanki s vplivnimi predstavniki medijev;
- **obiski poslancev pri lokalnih poslancih z namenom lobiranja in pritiskanje na sprejemanje odločitev in**
- civilne pobude, kot so shodi, mitingi.

Iz napisanega sledi, da očitno, da obiski poslancev po projektu ZDUS Aktivno državljanstvo pomenijo lobiranje, nikakor ne drži, saj ne gre za lobiranje, katerega definicijo določa zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. Prav tako teh aktivnosti ZDUS ne zadevajo določila 47. člena navedenega zakona, ki ureja načrt integritete, ki so ga dolžni pripraviti državni organi, samoupravne lokalne skupnosti, javne agencije, javni zavodi, javni gospodarski zavodi in javni skladi.

Branka Kastelic



Revija ZPIZ in ZDUS
Vzajemnost je vaša!

Nagradni izlet za društvo, ki bo pridobilo največ naročnikov revije Vzajemnost

Revijo Vzajemnost dobro poznate in upamo, da ste z njo zadovoljni, kot je tudi večina njenih naročnikov. To nam ne nazadnje potrjuje dejstvo, da največ novih naročnikov pridobijo stari naročniki in da trajanje naročniškega razmerja po naši anketi in razpoložljivih podatkih traja več kot pet let.

Novo naročnike revije so pridobivala tudi društva upokojujencev.

Letos smo se odločili, da bomo društvo, ki bo pridobilo največ naročnikov, posebej nagradili.

Društvo, ki bo do konca meseca novembra pridobilo največ naročnikov Vzajemnosti, bo za nagrado dobilo enodnevni avtobusni izlet. Minimalno zmagovalno število novih naročnikov mora biti vsaj 20.

Izlet bomo organizirali v letošnjem decembru.

Na izlet bo društvo po svoji izbiri povabilo 50 svojih članov.

Sporočite nam imena vaših članov, ki se naročajo na Vzajemnost.

Iz naročila mora biti razvidno tudi ime društva, ki ga naroča.

Revijo in položnico za plačilo naročnine bodo novi naročniki dobili takoj po prejemu naročila.



DU, ki vabijo na obisk

Želje po medsebojnih obiskih in navezovanju stikov med DU po Sloveniji hitro naraščajo, zato bomo v ZDUS plusu vsak mesec objavljali nove ponudbe za druženja, spoznavanja krajev, krajevnih znamenitosti, kulinarčne ponudbe in prostočasnih spretnosti.

Naj se povezovanje in sodelovanje med DU krepi, zato nadaljujemo z objavami novih predlogov in hkrati ponatiskujemo obrazec za vašo prijavo.

DU Sladki vrh

Nudijo vam: obisk tovarne papirja Paloma, cerkve Marije Snežne, galerije Gabrijela Kolbiča, muzeja starih orodij in vožnjo po Muri z obmejnimi brodom, od športa pa rusko kegljanje, ribolov in kartanje. V njihovem DU vam lahko zaigrajo Veterani.

Poceni prehrana: gostišče Nikelj.

Kontakt: Konrad Zemljic, predsednik DU, tel. števil.: 040/327 671. e-pošta: zemljic.konrad@gmail.com

DU Turnišče

Nudijo vam: ogled čevljarskega muzeja in Kovačeve domačije, fresk v stari in novi cerkvi Marijinega vnebovzvetja, vinoteke, po dogovoru tudi ogled tovarne čevljev.

Poceni prehrana: po dogovoru.

Kontakt: Teodor Horvat, tel. števil.: 040/981 853.

DU Medvode

Nudijo vam: obisk rojstne hiše Jakoba Aljaža, dvajsetih sakralnih objektov, Zbiljskega jezera, v DU pa nastop pevskega zbora, ogled likovne razstave, športne aktivnosti.

Poceni prehrana: gostišče Bencak v Medvodah, gostišče Jezeršek v Sori, kosilo po 6 evrov.

Kontakt: Marija Tome, predsednica DU, tel. števil.: 01/361 23 03, e-pošta: janez.tome@guest.arnes.si

DU Šentjur

Nudijo vam: obisk Ipavčeve hiše in rojstne hiše škofa Slomška, več muzejev, denimo zakladi Rifnika, železnice, zbirka Glažuta (pri Žusmu), kozjanske domačije, sprehodite se lahko po učni poti v Ponikvah in greste na pohod k planinskemu domu na Resevnu ali k Rifniku (ogled obzidja gradu). Tipične krajevne dobrote in izdelke domače obrti lahko kupite v TIC Šentjur od 4 evrov dalje. Od športa pa balinanje, šah, ribolov in nordijsko hojo.

Poceni prehrana: Rajski otok na Proseniškem, gostišči Bohor in Žonta v Šentjurju, po poprejšnjem dogovoru vam je na volja tudi dobra in poceni hrana na okoliških turističnih kmetijah.

Kontakt: Stanislav Zupanc, predsednik DU, tel. števil.: 031/424 228 in Marjana Rataj, tel. števil.: 031/675 478, e-pošta: drustvo.upokojencev.sentjur/siol.net@guest.arnes.si

Ponudba DU članom ZDUS za izmenjavo enodnevnih obiskov

DU, mesto/občina: _____

Kontaktna oseba, telefon, e-naslov: _____

V našem kraju vam nudimo ogled naslednjih turističnih znamenitosti in dogodkov: _____

• kulturnih, naravnih in zgodovinskih: _____

• športno-rekreativne aktivnosti: _____

• druge zanimivosti: _____

Tipične krajevne dobrote in izdelke domače obrti, dobite za _____ evrov v/pri: _____

Najbolje in najceneje boste postreženi v/pri: _____

V našem DU pa vam ponujamo (obkrožite)

• nastop pevskega zbora, • gledališko predstavo, • ogled likovnih razstav, • razstavo izdelkov naših članov, • športne aktivnosti in • druga znanja in spretnosti članov DU. _____

Prosimo vas, da nam vrnete izpolnjeni obrazec, seveda pa ga lahko dopolnite tudi s svojimi predlogi.

S terena

Mreža na medmrežju

Na spletnem naslovu www.mreza-starejsi.si že kak mesec deluje portal, na katerem Zveza društev upokojencev Slovenije, Društvo seniorjev Slovenije, Društvo upokojencev MORS in Zveza klubov upokojenih delavcev MNZ v skladu s projektom Starejši za skladen razvoj dolgožive družbe Slovenije skušajo izboljšati delovne razmere kakim 16 tisoč prostovoljcem, ki vodijo aktivnosti za hitrejšo vključevanje starejših v programe aktivnega staranja in aktivnega državljanstva. Projekt financirata EU in republika Slovenija.



V to mrežo prostovoljskih, samopomočnih organizacij starejših sta vključeni več kot dve tretjini vseh starejših od 65 let v Sloveniji. Med njimi so izobraženci in ljudje z veliko življenjskih izkušenj, ki si prizadevajo za hitrejši razvoj slovenske družbe, za medgeneracijsko solidarnost in za boljše sožitje vseh generacij. V letošnjem evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijskega sožitja so člani mreže že začeli obiskovati poslanke in poslance državnega zbora v njihovih poslanskih pisarnah. Tako jih na kar najbolj neposreden način seznanjajo s tiskami, s katerimi se soočajo njihove volivke in volivci, saj poslanci ob obilici dela v parlamentu izgubljajo stik s svojimi volivci, kar pa jim onemogoča samostojno in objektivno odločanje v parlamentu.

info.zdus

Poročila PZDU 2011, napovedi 2012*

Celjska PZDU. Po precej drznem kulturnem programu, tudi s trebušnimi plesi plesalk, celo starejših, je celjska PZDU med svojimi kulturnimi dejavnostmi uspešno prikazala tradicionalno prireditev - revijo pevskih zborov Pojmo prijatelji. Med festivalom za tretje življenjsko obdobje je v Cankarjevem domu v Ljubljani

celjska PZDU pripravila razstavo, na reviji pa sta nastopila moški pevski zbor iz Dobrne in mešani pevski zbor DU Celje. Na področju kulture je bilo po Hedžetovih besedah najbolj prizadevno DU Šentjur, kjer so aktivni kar na 27 različnih kulturnih področjih!

Najpomembnejše aktivnosti v 2011. Socialne komisije postajajo v zdajšnjih kriznih časih eno najpomembnejših področij dela, saj je čedalje večje potiskajo število upokojencev na robu preživetja. Ob ekonomskih, socialnih in zdravstvenih problemih pa je v zadnjem času tudi vse več nasilja nad starejšimi. V projektu Starejši za starejše prostovoljci pomagajo vsem, pri tem pa pogosto rešujejo probleme, ki bi jih morale reševati državni organi. V projekta Aktivno državljanstvo so člani PZDU Celje že obiskali nekaj poslancev novega sklica novega državnega zbora in jih seznanili s problematiko upokojencev. Celjani ocenjujejo, da so bili obiski uspešni.

Smernice za delo v letu 2012. Moralna, socialna in gospodarska kriza ter demografski podatki o staranju družbe in o upadanju rojstev povzročajo skrb ne le naši državi, pač pa tudi celotni EU. Posledica vsega tega je, da starejši potrebujejo več zdravstvenih in bolnišničnih storitev, več zdravil, več arhitektonsko prilagojenih objektov. Vse to pa vpliva na rast stroškov in povečuje pritisk na državne blagajne, tem pa se zaradi krize zmanjšujejo prihodki.

Evropska unija je tudi zato razglasila leto 2012 za leto aktivnega



staranja in medgeneracijske solidarnosti. In kako se nameravajo vključiti vanj Celjani?

- Spodbujati nameravajo aktivno staranje;
- skrbeti za dolgotrajno bolne in invalidne posameznike;
- spodbujati mobilnosti starejših in odpravljati arhitektonske ovire;
- spodbujati neodvisno življenje doma, da bi starejši čim dlje živeli v domačem okolju;
- spodbujati strpnost in preprečevati nasilje nad starejšimi;
- v letu 2012 bo glavna skrb veljala temu, da bo nova zdravstvena zakonodaja jasno ločila javno in zasebno zdravstvo, kar je pogoj za zagotovitev dostopnosti do zdravstvenih storitev na primarni in sekundarni nivoju ter za zmanjšanje čakalnih vrst;

- po neuspelem referendumu o pokojninski reformi bodo vso pozornost usmerili v dolgoročno stabilnost pokojninskega sistema in podpirali taka reformna prizadevanja, ki bo v korist vseh generacij;
- ena pomembnejših nalog na področju socialno humanitarne dejavnosti v prihodnje bo povezati delo socialnih komisij v društvih s projektom Starejši za starejše;
- več skrbi nameravajo posvetiti aktivnemu spremljanju življenja v domovih za starejše, prav tako pa tudi oskrbi na domu;
- utrditi si bodo prizadevali status DU v lokalnih skupnostih, zato se nameravajo sestati z župani in vsemi odgovorni za starejše v lokalni skupnosti (CSD, patronaža, RK, Karitas in drugi) in
- izboljšati nameravajo komunikacije med društvi, zvezo in pokrajino. Pospešiti nameravajo izobraževanje za informacijsko tehnologijo.

V Celju so se še dogovorili, da bo pokrajinsko srečanje zveze 6. septembra 2012 v Podčetrtku.

Šaleška PZDU. Kot polnopravna je po besedah predsednika Karla Draga Semeta začela delovati januarja 2010, pred tem pa je bila povezana v Koroško Šaleško pokrajinsko zvezo DU. Šaleška PZDU se odziva na pereča družbena vprašanja, tvorno sodeluje in prispeva k oblikovanju pozitivnih vrednot življenja starejših.

Najpomembnejše aktivnosti v 2011. V letu 2011 je Šaleška PZDU uresničila vse načrtovane vsebine ter opravila koordinacijo dejavnosti in bila aktivna v organih, komisijah programih in projektih ZDUS.

- *Komisije in projekti.* Na športnem področju deluje komisija za šport, ki jo vodi Anton Barle, imajo še komisijo za kulturo, ki jo vodi Oskar Sovinc, komisijo za bivalni standard vodi Darinka Barle, projekt Aktivno državljanstvo pa Marija Kovačič, projekt Starejši za starejše pokrajinska koordinatorka Slavka Mijoč, komisijo za tehniško kulturo Janez-Jani Hrovat ter Darinka Barle koordinacijo in izobraževanje na področju izletništva.
- V letu 2011 so 3. julija v šotoru ob Velenjskem jezeru pripravili srečanje upokojencev Šaleške doline, v restavraciji Jezero pa srečanje zlatoporočencev in bisernih poročenih (56 in 3 pari).
- *Srečanje upokojencev Slovenije na Pokljuki.* Udeležilo se ga je 60 upokojencev iz Šaleške doline.
- *Izobraževanje.* Nosilec organiziranja izobraževanja vodstev društev in klubov je bila ZDUS.
- *Informiranje članstva in javnosti.* Uspeli jim je pridobiti strokovni kader in oblikovati komunikacijski odbor, ki ga vodi urednica Irena Seme.
- *Prostovoljstvo.* Pridobili so mag. Dragico Polh, ki bo strokovno pomagala urediti to področje dela.

Smernice za delovanje v letu 2012. Tudi te je predstavil predsednik Karl Drago Seme, ki ob pomoči sodelavcev že več kot pol leta nagovarja strokovnjake prostovoljce, ki znajo, zmorejo in so pripravljeni sodelovati, voditi projektne skupine in delo komisij, da se jim pridružijo. Prizadevanja bodo veljala predvsem

- sodelovanju v skupnih projektih in programih ZDUS;
- pridobivanju novih članov in prostovoljcev;
- pomoči društvom in klubom pri ustvarjanju možnosti za



rekreativne športne aktivnosti, za izvedbo društvenih in meddruštvenih tekmovanj;

- organizaciji pokrajinskih tekmovanj v osmih športnih disciplinah;
- zagotovitvi udeležbe na državnih tekmovanjih, športnih igrah ZDUS;
- ustvarjanju možnosti za izvedbo različnih kulturnih programov;
- nadaljevanju dela na področju tehniške kulture, še posebej pa programa izobraževanja starejših voznikov;
- organizaciji pokrajinske revije pevskih zborov;
- sodelovanju z dvema zboroma na festivalu za tretje življenjsko obdobje v Cankarjevem domu v Ljubljani;
- nadaljevanju dela posvetovalnice za starejše;
- nadaljevanju dela komisije za socialna vprašanja in družbeni standard v povezavi z nepremičninskim skladom Superstan Celje;
- pridobitvi prostorov za medgeneracijsko sodelovanje;
- nadaljevanju projekta Aktivno državljanstvo;
- vključevanju DU v projekt Starejši za starejše in
- nadaljevanju splošnega izobraževanja starejših ter izobraževanja vodstev društev in klubov pri vodenju društev, pri uresničevanju zakonske ureditve, pravil in zakonodaje na finančnem področju ter pri organizaciji in vodenju izletov.

Pokrajinsko srečanje starejših z bogatim kulturnim in športnim programom bo ob jezeru Velenje 1. julija 2012.

Pomurska PZDU. Predsednik Mirko Lebarič je posebej opozoril na naslednja štiri področja, kjer je bila uspešna njihova PZDU.

- Imeli so več predavanj o zdravi prehrani, zdravi starosti, pripravili so srečanje pevskih zborov in srečanje pomurskih upokojencev. V Galeriji Anteja Trstenjaka v Ljutomeru so še pripravili razstavo likovnikov Pomurja in večer pesmi in plesa – Etno večer in srečanje literatov.

Najpomembnejše aktivnosti v 2011. Lani so pridobili 11 članov ekspertne skupine in vodjo Ivanko Klopčič, ki si prizadeva skupino še okrepiti in doseči da bi se njeni člani aktivno vključevali in svojim znanjem pripomogli k razreševanju problemov, s katerimi se srečujejo pomurski upokojenci. Člani ekspertne skupine so se v letu 2011 sestali petkrat.

- Projekt Starejši za višjo kakovost življenja doma. V ta projekt je na območju te PZDU vključenih 14 DU s 14 koordinatorkami



in 259 prostovoljkami in prostovoljci. Pomagali so več tisoč upokojujencem z nasveti in sodelovali pri urejanju in uveljavljanju pravic pomoči potrebnim. V nekaterih društvih upokojujencev imajo tudi klube za samopomoč.

- V sodelovanju z ZDUS so pripravili več izobraževanj, predavanj in razprav o pripravah zakonskih predpisov, ki zadevajo pravice starejše generacije tako na področju pokojninske in invalidske zakonodaje, socialno-zdravstvene zakonodaje, domskega varstva in zakona o dolgotrajni oskrbi. Pripravili so več okroglih miz in delavnic o zdravstveni organizaciji in zavarovalnici Vzajemna. Sodelovali so pri pripravi zakona o malem delu, zlasti v tistem delu delu, ki naj bi veljal za upokojujence.
- Tudi v letu 2011 so v Pokrajinski zvezi DU M. Sobota nadaljevali z organiziranjem različnih seminarjev s področja računalništva, pravnega delovanja društev in računovodskega poslovanja posameznih DU v Pomurju. Pripravili so srečanje prostovoljk in prostovoljcev v gostišču Majcen v Rankovcih in v DU Ljutomer ter hotelu Diana v Murski Soboti, ki se ga je udeležilo blizu 250 prostovoljk in prostovoljcev.
- Izpeljali so vse aktivnosti s področja kulturno-izobraževalnih aktivnosti, športno-rekreativnih dejavnosti ter srečanje upokojujencev Pomurja.
- Kar zadeva mednarodno dejavnost pa so sodelovali na kulturnem in športnem področju z zamejskimi društvi upokojujencev Hrvaške in Madžarske.

PZDU Spodnje Podravje. Pokrajinska zveza društev upokojujencev Spodnje Podravje s sedežem na Ptujju povezuje 42 društev z 12.980 člani. O delu je poročal predsednik Franc Hojnik.

Najpomembnejše aktivnosti v 2011.

- *Socialno zdravstveno področje.* Vsako večje DU ima socialno-zdravstveno komisijo, ki je tudi v veliko pomoč koordinatorju, ki dela pri projektu Starejši za starejše. V pokrajini dela 16 socialno-zdravstvenih komisij. Komisija za socialno in zdravstveno varstvo pri PZDU je predvsem podpirala prostovoljce v DU pri uresničevanju projekta Starejši za starejše, dajala pobude za ustanovitev socialno-zdravstvenih komisij pri DU, pripravljala je programe za spodbujanje starejših v skrbi za lastno zdravje, s preventivnimi programi izobraževanja starejših, z informacijami o obiskih prostovoljcev pri starejših o njihovem zdravstvenem stanju ter o potrebah po pomoči seznanjala širšo javnost, pripravljala

programe za aktivno vključevanje starejših v programe za varovanje zdravja, ki jih organizirajo DU in pripravljala razprave o sistemski zakonodaji s področje zdravstva in sociale, pokojninske zakonodaje in zakona o malem delu.

- *Športno rekreativne dejavnosti.* Na tem področju deluje 24 komisij s 709 športnicami in športniki. Na območju občinske zveze Ormož in med DU prirejajo veliko srečanj in tekmovanj.
- *Rekreacija in izleti.* V pohodništvu je v letu 2011 sodelovalo 947 starejših. V društvih je 1.572 kolesarjev, ki pripravljajo medsebojna srečanja in druženja med društvi. Na ravni pokrajine delujejo številne gimnastične sekcije. Skupinska letovanja organizirajo skoraj vsa društva (lani je bilo 26 skupinskih letovanj s 670 udeleženci). Izletništvo je najbolj razširjena dejavnost društev, saj so lani društva pripravila kar 116 izletov z 2.628 udeleženci!
- *Kulturna dejavnost.* Ta je po DU najbolj množična, saj je v pokrajini 8 pevskih zborov s 136 pevci ter 14 skupin ljudskih pevcev in pevk z več kot 100 pevci.
- *Likovna sekcija.* Nanjo so še posebej ponosni, združuje 25 likovnikov, ki vsako leto pripravijo po več skupinskih in samostojnih razstav doma in v tujini.
- *Imajo tudi dve dramski in dve plesni sekciji.* Na ravni pokrajinske zveze so lani v Veliki Nedelji gostili revijo pevskih zborov vseh DU. Pevski zbor DU Breg se je kot najboljši predstavil na odprtem odru festivala v Cankarjevem domu.
- *Šport.* Športniki te pokrajinske zveze so zelo dejavni aktivni in tudi na državni ravni dosegajo pomembne rezultate. Želeli pa bi, da bi pri financiranju športnih dejavnosti ZDUS upoštevala tudi



viseče kegljanje, ki je na Štajerskem najbolj množično.

- *Izobraževanje.* Veliko pozornost namenjajo izobraževanju tako članov kot vodstev društev. Najpogostnejša so predavanja o prehrani in zdravem življenju, veliko društev uvaja tudi mesečno kontrolo pritiska, sladkorja, kjer medicinske sestre prostovoljke zdravstveno osveščajo starejše. Strokovnjakinje s področja varovanja zdravja iz Doma upokojujencev Ptuj pripravljajo za starejše strokovna predavanja o demenci, visokem krvnem pritisku, preprečevanju bolezni srca in ožilja, sladkorni bolezni in ustrezni prehrani, društvo Svit pa je pripravilo predavanja o zdravem načinu življenja starejših. Vseh predavanj se je udeležilo več kot 1.200 starejših s tega območja.
- *Računalniško opismenjevanje.* Vedno več upokojujencev se

vključuje v računalniško opismenjevanje. Lani so računalniške tečaje v projektu Maile za babice in dedke obiskali številni starejši, pri pripravi tečajev pa so sodelovali tudi učenci osnovnih šol.

- **Izobraževanje tajnikov in blagajnikov DU.** V sodelovanju z ZDUS so pripravili izobraževanje tajnikov in blagajnikov društev o finančnem in blagajniškem poslovanju, za predsednike DU pa predavanja o novi zakonodaji, ki ureja delo društev.

- **Sistemska zakonodaja.** Da bi lažje sodelovali v razpravah o sistemske zakonodaji, so pri PZDU ustanovili ekspertno skupino upokojenih strokovnjakov, ki spremlja pripravo zakonodaje ter v stiku s poslanci pripravlja predloge in pripombe, ki zadevajo starejše.

- **Starejši za starejše.** Projekt uresničuje že 40 društev s 25 koordinatorji in 243 usposobljenimi prostovoljci, ki skrbijo za 7.900 starejših od 69 let. Koordinacijski svet sodeluje s predstavniki MO Ptuj, centrom za socialno delo, patronažno službo ter RK in Karitas.

Prostovoljci DU so pomagali 1.641 starejšim, opravili pa so več kot 31.360 ur prostovoljnega dela, 20 koordinatorjev pa še 9.600 ur ter pokrajinski koordinator več kot 750 ur.

Smernice za delo v letu 2012.

- Zagotoviti dobro upravljanje in informiranje ter koordinacijo vseh interesov DU, ki so članice PZDU Spodnje Podravje

- Ob pomoči upokojenih strokovnjakov povečati vpliv civilne družbe na najpomembnejši odločitve, ki vplivajo na življenje ljudi, zlasti starejših in še posebej ogroženih skupin prebivalstva.

- Skrbeti za socialno varnost vseh starejših, zlasti najbolj ogroženih, ohraniti in izboljšati delo javnih socialnih in zdravstvenih služb.

- Povečati število DU, ki se bodo pridružila projektu za višjo kakovost življenja starejših doma.

- Zagotoviti strokovno pomoč društvom in članom DU.

- Nadaljevati nameravajo s programi izobraževanj o varovanju zdravja ter izobraževanjem prostovoljce in koordinatorje s področja uveljavljanja pravic iz socialnega varstva, zdravstva, pokojninskega zavarovanja.

Srečanje upokojenecv PZDU Spodnje Podravje bo v mesecu juniju v Moškanjcih. Datum bodo še sporočili.

PZDU Dolenjske in Bele Krajine. Pokrajinska zveza društev upokojenecv Dolenjske in Bele Krajine je na letnem občnem zboru sprejela ugotovitev, da so bili lani uspešni na vseh področjih delovanja: v športu, kulturi, socialni, informiranju, izobraževanju in da so s skromnimi finančnimi sredstvi poslovali kot dobri gospodarji, kar potrjuje tudi pozitivna bilanca poslovanja zveze. Ob tem je predsednik zveze Jože Jazbec opozoril na pomen odnos društev do županov in na to, da dejavnosti društev bogatijo življenje vseh občanov. Tako je pri večini društev, zato občine tudi finančno podpirajo njihovo dejavnost. Posebej se je predsednikom zahvalil za vse več obiskov prostovoljcev pri starejših ljudeh z njihovega območja, Rožca Šonc pa je ob zahvali društvom, ki so lani pridružili projektu Starejši za starejše, poudarila, da skoraj že vsa društva sodelujejo v tem projektu. Predsednike društev (35 je društev) je tudi seznanila z zadnjimi rezultati anketiranja starejših od 69 let. Podatki res zbujejo skrb, saj se vse več starostnikov



s svojimi skromnimi sredstvi ne more več preživljati. Blizu 230 paketov s hrano so jim lani razdelili in plačali kar precej položnic. Zato so navzoči po sprejetju načrtov za letošnje leto razpravljali tudi o predlaganih varčevalnih ukrepih vlade na področju pokojnin soglašali z oceno, da ni sprejemljivo poseganje v regrese in pokojnine, za katere so bili plačani prispevki. Vlada lahko po svoji presoji posega le v tako imenovane »privilegirane pokojnine«, ki bremenijo državni proračun. Usklajevanje pokojnin je že dalj časa okrnjeno z intervencijskimi zakoni, zato so upokojenci svoj prispevek za stabilizacijo javnih financ že dali. Poleg tega pa bi morali upoštevati tudi prispevek upokojenecv h gradnji infrastrukture in socialne države, ki se je začela sesuvati. Posebej so tudi opozorili, da bi za posledice zavrnitve pokojninske reforme morali odgovarjati tisti, ki so k temu pripomogli.

info.zdus

**V tej številki ZDUS plusa poročamo še z občnih zborov pokrajinskih zvez, ki so se jih udeležili predstavniki ZDUS. O drugih, (če nam boste poslali poročila in fotografije), bomo objavili zapise v junijski številki našega glasila.*

Izobraževanja o pripravi izletov

V okviru projekta Starejši za skladni razvoj dolgožive družbe

- organizacija letnih izobraževanj članic mreže je ZDUS v sodelovanju s pokrajinskimi zvezami DU v mesecu maju 2012 začela z izobraževanjem o organizaciji in vodenju rekreativnih programov v DU.

Na izobraževanjih predavata predsednica DU Brežice prof.



Jožica Sušin in predsednik DU Žirovnica, pravnik Zdravko Malnar. Oba sta člana komisije ZDUS za turizem in sta za udeležence izobraževanj pripravila tudi strokovno gradivo.

Izobraževanja so že izvedli v PZDU Celje v Podčetrtku, v Pomurje v Murski Soboti, v Zasavje in Posavje v Krškem ter za Koroško in Šaleško PZDU v Slovenj Gradcu.

Izobraževanja za druge PZDU bodo še v maju in juniju. O datumu izobraževanja vas bo vaši PZDU obvestili pravočasno.

Predavanja so kratka in jasna, prav tako gradiva, vprašanja pa zadevajo predvsem konkretne razmere v posameznih DU.

V načelu morajo oglaševanja za izlete, letovanja ipd. za člane ZDUS biti ciljno usmerjena (oglasne deske DU ipd.), ne smejo pa razpisi viseti po trgovinah ali biti objavljen v krajevnih sredstvih obveščanja. Podobnih novosti v zakonodaji so udeleženci seminarjev slišali še veliko.

info.zdus

V Trstu ob začetku HELPS

Prve dni v aprilu so se predstavniki ZDUS Tomaž Banovec, Alenka Reissner in Alenka Ogrin udeležili mednarodne konference v okviru projekta HELPS (bivalne rešitve za starejše v srednjeevropskih mestih), v katerem ZDUS aktivno sodeluje. Kot predsednik AGE je na konferenci nastopil tudi predsednik MZU Ljubljana



Marjan Sedmak. Konferenco so gostili vodilni partnerji v projektu, avtonomna pokrajina Furlanija Julijska krajina – oddelek za zdravstvo in socialno varstvo.

Več o konferenci na spletni strani ZDUS plus.

info.zdus

Konferenca ESREA bo v Ljubljani

V evropskem letu dejavnega staranja in solidarnost med generacijami bo od 19. do 21. septembra letos na ljubljanski filozofski fakulteti tretja konferenca ELOA (angl. Network on Education and Learning of Older Adults), mreže izobraževanja in učenja starejših odraslih. Starajoča družba potrebuje ustrezno politiko, tesnejše vezi med generacijami in več izmenjav med njimi. Skupnostno izobraževanje je zato še kako primerno, saj utrjuje skupnost, nove zamisli pa preoblikuje v skupno prakso vseh rodov.

info.zdus

Velike demonstracije proti preostremu varčevanju

Osemnajstega maja je v veliki meri zastalo življenje po vsej državi. Stavkalo je kakih 100 tisoč delavcev v javni upravi, saj naj bi preostro varčevanje, ki ga predlaga vlada, močno znižalo že doseženo standarde v varstvu otrok, šolanju na vseh stopnjah, v zdravstvu, varnosti v prometu in varnosti državljanov nasploh. V vseh večjih mestih so bile tudi opozorilne demonstracije.



Pred vladnim poslopjem v Ljubljani, vlada se je umaknila na Ptuj, pa je ob številnih sindikalnih voditeljih zbrane nagovorila tudi predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak. Med drugim je dejala: »Stavki smo se upokojenci pridružili zaradi obrambe socialne države. Socialna država niso darovi, ki jih bogati dajejo revnim, socialna država je civilizacijski dosežek, ki ga je treba varovati. Upokojence je groza, ker so čedalje bolj odvisni od pomoči otrok, ki pa so tudi sami v veliki meri obubožani. Zavedajo se, da so časi hudi, da moramo varčevati, a breme mora biti enakomerno porazdeljeno. Izjemno sem bila vesela izjave kardinala Franca Rodeta, ki je povedal, da bosta morala Evropa in tudi Slovenija živeti skromneje, zato pozivam Cerkev, naj prva pokaže prebivalcem, da je z njimi, in vrne 800 milijonov evrov, ki so jih zapravili njihovi gospodarstveniki,« je dejala in požela buren aplavz za izrečene besede.

m.v.

S hojo za kakovostno starost

Hoja je za človeka najbolj naraven način gibanja. Z redno vadbo hoje izboljšamo telesno in duševno stanje, vzdržljivost



in odpornost telesa, upočasnimo nastanek in razvoj bolezni, predvsem pa upočasnimo procese staranja.

Hoja s posebnimi palicami spremeni klasično pohodništvo v učinkovit trening za vse telo, primeren za vse starostne stopnje ne glede na kondicijsko pripravljenost – to je nordijska hoja! Pri nordijski hoji je vključeno vse telo, krepi se ramenski obroč, dihalni in srčno-žilni sistem. Zmanjšajo se bolečine v vratu, ramenih in križu, izboljša pa se tudi splošno počutje.

S sodelovanjem v skupini za nordijsko hojo, ki je poceni in enostavna, sodelujoči pridobivajo nove znance ter za vsaj nekaj dni v tednu izpolnijo praznino in osamljenost.

V PZDU Celje so se zato povezali z društvom za nordijsko hojo Celje ter poslali vsem DU razpis za vaditelja nordijske hoje, da bi tako v vsakem DU naučili enega ali več članov, ki bi nato posredovali naprej znanje o nordijski hoji. Po prijavi so pripravili dvodnevne tečaje ter na štirih tečajih spomladi in enem jeseni pridobili 51 vaditeljev nordijske hoje v 44 DU v pokrajini. *info.zdus*

Preskus voznških sposobnosti

Ali ste vedeli, da se po 65. letu starosti povečuje nevarnost, da povzročite prometno nesrečo, med 74. in 85. letom pa je ta verjetnost že enaka povprečju, značilnem za mlade voznike.

Na 16 Mercatorjevih parkiriščih po vsej Sloveniji je 12. in 13. aprila kakih tisoč starejših brezplačno preverjalo svoje znanje iz cestno-prometnih predpisov in se v spremstvu inštruktorja preskusilo, kako vozijo. Največ se jih je preizkusa udeležilo v Velenju.

To družbeno koristno akcijo so pripravili Zveza društev upokoencev Slovenije, Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, izpitni centri za opravljanje voznških izpitov, Gospodarska zbornica Slovenije in Mercator. *info.zdus*

Varno s kolesom za aktivno starost

Sredi minulega meseca je regionalni center za okolje (neodvisna, neprofitna mednarodna organizacija, ki podpira in spodbuja procese varstva okolja, varstva narave in trajnostnega razvoja, za srednjo in vzhodno Evropo s sedežem v Budimpešti) v sodelovanju z Inštitutom Antona Trstenjaka in Mestno zvezo upokoencev Ljubljana v okviru projekta CIVITAS Elan in evropskega leta aktivnega staranja, pripravil delavnico, na kateri je udeležencem predstavil zdravstvene, socialne, ekonomske in okoljske prednosti kolesarjenja kot načina transporta v mestih.

V živahni razpravi so sodelujoči pohvalili nove prakse pri urejanju kolesarske infrastrukture v mestu, kar je še posebej pomembno za šibkejšie in hendikepirane udeležence v prometu. Ugotovili so, da je posebej zgledno urejeno križišče Roške in Poljanske ceste in sklenili županu neposredno predstaviti pomen dobrih praks urejanja kolesarskega prometa v Ljubljani za kakovost življenja in mobilnost vseh generacij, ki živijo v mestu.

Sledila je predstavitev koles z električno podporo pogonu in kolesa, ki je po okvirja in opremljena posebej primerno za starejše. Udeleženci so jih z navdušenjem preizkusili in se na njih odpravili na krajšo vožnjo po mestu. Posvet se je končal s pobudo, da naj podobne delavnice

pripravijo tudi v dnevnih centrih upokoencev v Ljubljani, da bi tako čim več starejših spodbudili, da bodo vnovič sedli na kolo. *info.zdus*

Posvet o kulturi v Lenartu

Minuli mesec je komisija ZDUS za kulturo združila sejo s posvetom o kulturi. Vodila ga je predsednica komisije za kulturo pri zgornjepodravski pokrajinski zvezi in članica komisije ZDUS za kulturo Erika Jovanovski, srečanje, ki je bilo v Lenartu, pa je pripravilo DU Slovenske gorice.



Posveta se je udeležilo 35 povabljenih, med njimi mag. Franci Pivec iz Zveze kulturnih društev Slovenije, ki je spregovoril o ustvarjalnosti, ki ne pozna starostnih meja in se pri tem dotaknil vprašanja starejših v sodobni družbi, ter ustvarjalnosti v kulturnih društvih in podobnih organizacijah. Večina udeležencev je ocenila predavanje kot koristno. Kulturni program so pripravile pevke ljudskih pesmi DU Lenart. *L. Djukić*

7. julija vsi na Pokljuko!

DU Gorje praznuje letos 60 let, časnik Dnevnik pa 50 let izhajanja in tako bodo 5. julija 2012 skupaj praznovali na Rudnem polju na Pokljuki. Na praznovanju se bodo družili ob glasbi Saše Avenika in Tofovega Moped showa, priredili pa bodo tudi srečolov.

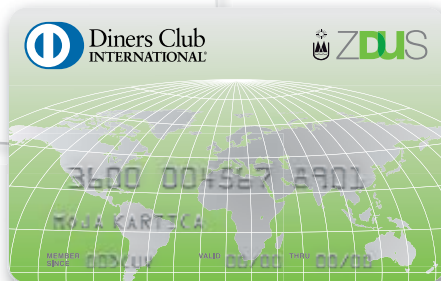
Prireditelji pričakujemo od 4 tisoč do 6 tisoč udeležencev, kot lani na državnem srečanju pa bi spet radi gostili predsednika dr. Danila Türka, saj so bili obiskovalci na lanskem srečanju več navdušeni nad srečanjem s predsednikom Slovenije.

Danijela Mandeljc



Preprosto in prijetno

s kartico ZDUS-Diners Club



Krasno, pa še popust imava!



TAKOŠNJI POPUSTI PRI BLAGAJNI

Kaj naročiva Božičku?

Strošek ogrevanja in ostale večje stroške, lahko razdelite na obroke.

Babi, presenetil te bom kot že 20 let ne!



BOGAT NAGRADNI PROGRAM DINERS CLUBA

NA 12 OBROKOV

50 % POPUSTA PRI GURMANSKI VEČERJI, VIKENDU V TERMAH IN ŠEVELIKO VEČ

